

13. Белкин Р. С. Криминалистика : проблемы сегодняшнего дня. Злободневные вопросы российской криминалистики / Р. С. Белкин. – М. : Норма–Инфра–М, 2001. – 240 с.
14. Салтєвський М. В. Криміналістика (у сучасному викладі) : підручник / М. В. Салтєвський. – К. : Кондор, 2008. – 558 с.
15. Тищенко В. В. Теоретичні і практичні основи методики розслідування злочинів : монографія / В. В. Тищенко. – Одеса : Одеська національна юридична академія ; Фенікс, 2007. – 260 с.
16. Настільна книга слідчого : науково-практичне видання для слідчих і дізнавачів / за ред. М. І. Панова, В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова та ін. – К. : Вид. Дім «Ін Юре», 2003. – 728 с.
17. Стахівський С. М. Теорія і практика кримінально-процесуального доказування : монографія / С. М. Стахівський. – К., 2005. – 272 с.
18. Науково-практичний коментар до Кримінального процесуального кодексу України від 13 квітня 2012 року / за ред. О. А. Банчука, Р. О. Куйбіди, М. І. Хавронюка. – Х. : Фактор, 2013. – 1072 с.
19. Михеенко М. М. Доказывание в советском уголовном судопроизводстве / М. М. Михеенко. – К. : Изд-во КГУ, 1984. – 137 с.
20. Банин В. А. Структура предмета доказывания в советском уголовном процессе : учебное пособие / В. А. Банин. – Уфа, 1976. – 125 с.
21. Строгович М. С. Теория судебных доказательств / М. С. Строгович // Избранные труды : в 3-х т. – М., 1991. – Т. 3. – 300 с.

УДК 343.132

МОДЕЛІ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОСУДОВИМ РОЗСЛІДУВАННЯМ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВ

MODELS OF JUDICIAL CONTROL OVER PRE-TRIAL INVESTIGATION UNDER LEGISLATION OF FOREIGN STATES

Крикливець Д.Є.,
к.ю.н., асистент кафедри кримінального права і кримінології
Львівський національний університет імені Івана Франка

Статтю присвячено дослідженню правового регулювання інституту судового контролю за досудовим розслідуванням за законодавством іноземних держав. Проаналізовано правову регламентацію суб'єктів судового контролю, їхню роль під час досудового розслідування, а також співвідношення з іншими суб'єктами кримінального провадження. За результатами дослідження запропоновано умовний поділ моделей судового контролю на два типи.

Ключові слова: судовий контроль за досудовим розслідуванням, суб'єкт судового контролю, суб'єкт кримінального провадження, модель судового контролю.

Статья посвящена исследованию правового регулирования института судебного контроля за досудебным расследованием по законодательству иностранных государств. Проанализировано правовую регламентацию субъектов судебного контроля, их роль на досудебном расследовании, а также соотношение с другими субъектами уголовного производства. По результатам исследования предложено условное разделение моделей судебного контроля на два типа.

Ключевые слова: судебный контроль за досудебным расследованием, субъект судебного контроля, субъект уголовного производства, модель судебного контроля.

The article deals with the legal regulation of judicial control over pre-trial investigation institute under legislation of foreign states. It is stressed that judicial control institute is considered to be one of the most burning issues within the contemporary criminal procedure science in Ukraine. Such importance of the judicial control issues is reasonable, as far as legal scholars and practitioners think that judicial control will ensure the legitimacy of the pre-trial investigation, protection of rights and lawful interests of its subjects, as well as their quick and effective renewal in case of breaking.

It is stated that special judges who conducted pre-trial investigation and then considered and decided the case on its merits acted on Ukrainian territories under the Austrian rule. It is substantiated that such criminal procedure subjects differ from the investigating judges in Ukraine nowadays.

Considering world traditions of judicial control have rich history, the experience of judicial control legal regulation in Germany, Belgium, Georgia, Italy and other states is analyzed. The conclusion is reached that according to the procedural purpose of judicial control institute its models can be conditionally divided into two types. The first type includes the models according to which judicial power subject is factually vested with the functions characteristic of investigator and prosecutor and conducts the pre-trial investigation, approving the measures which restrict the constitutional rights of persons, and then influences the determination of investigation completion moment and the perspectives of criminal proceedings. The second type comprises the models according to which judicial power subject does not conduct the pre-trial investigation, acts on the basis of the other subjects' motions, solves only the issues concerning the compliance of the criminal procedure subjects rights.

Key words: judicial control over pre-trial investigation, judicial control subject, criminal proceedings subject, model of judicial control.

Згідно чинного Кримінального процесуального кодексу України від 13 квітня 2012 року (далі – КПК України) суб'єктом здійснення судового контролю за досудовим розслідуванням є слідчий суддя. Незважаючи на порівняно недовготривалий досвід функціонування інституту слідчих суддів в Україні, до питань забезпечення їх діяльності прикута увага як науковців, так і практиків¹. Значний інтерес до окресленої проблематики можна пояснити тим, що слідчі судді покликані забезпечити дотримання законності досудового розслідування, захист прав та законних інтересів його учасників, а також своєчасне та ефективне їх поновлення у разі порушення, що у підсумку сприятиме виконанню завдань кримінального судочинства.

Різні аспекти законодавчого забезпечення та практики реалізації інституту судового контролю дослідили такі українські та зарубіжні вчені, як: К. Брантс, І. Глобюк, Ю. Грошевий, Л. Мафф, Г. Мюллер, В. Попелюшко, П. Прилуцький, В. Самарін, Ф. Трейст, Д. Філін, С. Франкен, Дж. Ходгсон, О. Яновська, а також інші науковці. Не є новими також і дослідження у порівняльному аспекті, але вони і надалі залишаються актуальними, враховуючи тривалу історію та багату практику здійснення судового контролю у деяких зарубіжних державах. Тому у статті буде зроблено спробу проаналізувати іноземний досвід правового регулювання судового контролю за досудовим розслідуванням.

Суб'єкти судового контролю мають власну історію. Відзначається, що ще до кодифікації французького кримінального процесу (до прийняття Кримінально-процесуального кодексу 1808 року) у Франції та частині Німеччини діяли судді, які відповідали за розслідування, дослідження доказів та формулювання остаточного обвинувачення [4, с. 10].

А тому цікаво проаналізувати досвід правового регулювання судового контролю за Кримінально-процесуальним кодексом Федеративної Республіки Німеччини (далі – КПК ФРН) у редакції від 07 квітня 1987 року (з подальшими змінами та доповненнями). До 1975 року у кримінальному процесі ФРН існував такий вид судового контролю як попереднє розслідування справи слідчим суддею, що дублювало дізнання, проведене поліцією, або попереднє слідство, проведене прокуратурою [5, с. 48].

У ФРН слідчий суддя може брати участь у провадженні дізнання. Зазвичай прокуратура клопоче перед суддями про допити обвинувачених, які визнали вину на допиті у поліції чи прокуратурі, та важливих свідків. Протоколи суддівських допитів є доказами і можуть бути оголошені в суді [6, с. 51].

За необхідності проведення слідчих дій, що передбачають застосування примусу, прокурор звертається з клопотанням до дільничного суду, в межах юрисдикції якого буде проводитися слідча дія (ст. 162 КПК ФРН) [7, с. 2]. Згідно ч. 2 ст. 162 КПК ФРН слідчий суддя, розглядаючи клопотання про санкціонування проведення слідчої дії, повинен дослідити, чи вона дозволена законом, враховуючи при цьому обставини справи [8]. У невідкладних випадках слідчий суддя може вжити відповідних заходів і без попереднього клопотання прокурора (ст. 165 КПК ФРН), коли останній, наприклад, недоступний. Суддя діє тоді як запасний прокурор. Слідчий суддя може також забезпечувати докази. Наприклад, згідно ст. 254 КПК ФРН, під час судового розгляду можуть бути оголошені показання обвинуваченого, які він дав слідчому судді. У літературі такий порядок оцінюється позитивно, бо частково унеможливає відмову обвинуваченого від свідчень, які він давав на досудовому слідстві. Окрім цього, ст. 251 КПК ФРН дозволяє за відсутності у судовому засіданні свідка, експерта чи іншого обвинуваченого за певних умов зачитати протоколи їх попереднього допиту саме слідчим суддею [7, с. 2, 3].

За КПК ФРН слідчі дії, пов'язані з обмеженням основних прав, можуть бути призначені та проведені відповідним компетентним органом (компетенція залежить від ступеня обмеження), до яких належить і слідчий суддя. При цьому особливо суттєве обмеження цих прав може бути застосоване, як правило, лише судом [9, с. 42]. Так, компетенція слідчого судді згідно КПК ФРН охоплює: видання наказу про проведення медичного огляду обвинуваченого, включаючи відібрання зразків крові та інші заходи, пов'язані із дослідженням його тіла (ч. 1, 2 ст. 81а КПК ФРН); видання наказу про проведення медичного огляду інших осіб, які можуть бути викликані як свідки, у т. ч. проведення досліджень, пов'язаних зі встановленням біологічного походження та аналізом зразків крові (ч.ч. 1-3 ст. 81с КПК ФРН); можливість бути присутнім за клопотанням прокуратури під час огляду та розтину трупа (ч.ч. 1, 2 ст. 87 КПК ФРН); надання дозволу на прове-

дення розтину та ексгумації похованого трупа (ч. 4 ст. 87 КПК ФРН); надання дозволу на проведення виїмки (ч. 1 ст. 98 КПК ФРН); надання дозволу на проведення обшуку (ч. 1 ст. 105 КПК ФРН); надання дозволу на встановлення контрольно-пропускних пунктів на дорогах, площах та у інших публічно доступних місцях (ч.ч. 1, 2 ст. 111 КПК ФРН); надання дозволу на застосування наручників та інших тимчасових заходів до арештованої особи у встановлених законом випадках (ч.ч. 5, 6 ст. 119 КПК ФРН), хоча у невідкладних випадках кожен із перелічених заходів може застосовуватися на підставі санкції прокуратури [8].

До виключної компетенції слідчого судді належить: визначення конкретних експертів та їх кількості, а також погодження із ними термінів надання висновків (ч. 1 ст. 73 КПК ФРН); керівництво діяльністю експертів, якщо він визнає це необхідним (ч. 1 ст. 78 КПК ФРН); призначення проведення нової експертизи тим самим чи іншим експертом, якщо слідчий суддя вважає наданий висновок експерта невідповідним обставинам справи або у випадку відводу попереднього експерта (ч.ч. 1, 2 ст. 83 КПК ФРН); надання дозволу на проведення виїмки у приміщеннях редакцій, видавництв, друкарень, організацій теле-, радіомовлення (ч. 1 ст. 98 КПК ФРН); надання дозволу на використання слідчих під прикриттям, якщо це пов'язано з їх проникнення у приватні приміщення, що не є загальнодоступними (п. 2 ч. 2 ст. 110b КПК ФРН); тимчасове вилучення посвідчення водія у обвинуваченого (ч. 1 ст. 111а КПК ФРН); надання дозволу на проведення виїмки друківаних матеріалів або іншої аналогічної продукції (ч. 1 ст. 111n КПК ФРН); видання ордеру на арешт (ч. 1 ст. 114, ч. 1 ст. 125 КПК ФРН); тимчасове поміщення особи у психіатричну лікарню або інший заклад амбулаторного лікування (ч. 1 ст. 126а КПК ФРН); тимчасова заборона займатися певною практикою, професійною діяльністю, торгівлею або діяльністю у певній галузі (ч. 1 ст. 132а КПК ФРН) [8]. Окрім цього, слідчий суддя уповноважений розглядати скарги на дії (бездіяльність) та рішення особи, яка проводить дізнання, слідчого, прокурора [10].

Також на підставі наказу земельного суду проводиться перехоплення та фіксація приватного спілкування у приватних будівлях (ст. 100с КПК ФРН) [8].

У Бельгії слідчий суддя так само проводить досудове слідство, проте у найбільш резонансних справах, що становлять приблизно 5% від усіх справ. Як зазначив бельгійський вчений Ф. Трейст, участь слідчого судді надає провадженню більшої змагальності та сприяє залученню сторони захисту, порівнюючи з провадженням, яке веде прокурор, адже перед слідчим суддею можна клопотати про ознайомлення з матеріалами провадження чи проведення додаткових слідчих дій. Загалом слідчий суддя у Бельгії може розпорядитися про проведення практично усіх слідчих дій, які вважаються необхідними [11, с. 2, 3, 8]. Слідчий суддя може розпочати слідство лише на підставі запиту прокурора, а в подальшому не може вийти за межі цього запиту та розслідувати обставини іншого злочину, навіть пов'язаного із вказаним у запиті [12, с. 12].

Завданням слідчого судді у Бельгії є керівництво досудовим слідством, а тому він може видати ордер на арешт чи обшук. Таким чином, слідчий суддя поєднує в собі дві функції: функцію слідчого та функцію судді під час об-

¹ У історико-правовій літературі відзначається, що ще за Кримінальним кодексом Австрії 1768 року, який врегулював також і процесуальні правовідносини та діяв у цій частині в Галичині з 1774 року [1, с. 727], суддя «водночас був носієм судової влади і слідчим, який здійснював слідство» [1, с. 728]. Окрім цього, за Кримінально-процесуальним кодексом Австрії 1873 року, який діяв також на українських землях, що перебували у складі Австрії, діяли судді-слідчі. До їх компетенції належало провадження дізнання, під час якого допитувалися обвинувачені, свідки, отримувалися речові докази, а також провадилися інші слідчі дії. Суддя-слідчий також мав повноваження закрити або зупинити провадження у справі [1, с. 729, с. 734].

У літературі зазначається, що ще за часів Російської імперії у період судової реформи 1864 року було введено словосполучення «судовий слідчий» [2, с. 89]. Судовий слідчий був особливою посадовою особою судового відомства, особисто провадив слідчі дії та був піднаглядним прокуратурі під час провадження попереднього слідства [3, с. 448, 449].

Водночас слід підкреслити, що вищеперелічені суб'єкти були уповноважені здійснювати досудове розслідування, тобто діяли за власною ініціативою, натомість слідчий суддя відповідно до п. 18 ч. 1 ст. 3 КПК України здійснює судовий контроль за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні, тоді як досудове розслідування здійснюється органами досудового розслідування, а також у встановлених процесуальним законом випадках прокурором, керівником органу досудового розслідування та співробітниками інших підрозділів визначених законом органів. Саме тому правова природа названих суб'єктів є принципово різною.

рання запобіжного заходу [12, с. 13]. За законом слідчий суддя наділений загальною компетенцією щодо розслідування злочинів, а практично дає вказівки органам міліції про проведення слідчих дій [12, с. 12]. Сутність правового статусу слідчого судді полягає у тому, що він є неупередженим суддею, зобов'язаним збирати як обвинувальні, так і виправдувальні докази [12, с. 13]. Рішення слідчого судді може оскаржити лише прокурор [12, с. 71].

За Кримінально-процесуальним кодексом Грузії (далі – КПК Грузії) у районних (міських) судах діє суддя-магістрат (ч. 2 ст. 20 КПК Грузії). Цей суб'єкт користується такими повноваженнями: вирішувати питання про звернення в дохід держави транспортногo засобу, пов'язаного із вчиненням злочину (ч. 4 ст. 80 КПК Грузії); надавати дозвіл на проведення екстугмації (ч. 2 ст. 132 КПК Грузії); застосовувати, змінювати, скасовувати запобіжні заходи щодо обвинуваченого (ч. 5 ст. 198, ч. 8 ст. 206 КПК Грузії); призначати дату проведення досудового засідання (ч. 1 ст. 208 КПК Грузії). Також ст. 114 КПК Грузії передбачено процедуру допиту свідка під час досудового слідства перед суддею-магістратом. Суддя-магістрат уповноважений розглядати скарги обвинуваченого через застосування до нього тортур та негуманне ставлення, а також інші скарги у зв'язку з порушенням його прав (ч. 1 ст. 197 КПК Грузії). Голова суду розглядає скарги на незаконні рішення чи дії головуючого у засіданні із відбору присяжних засідателів (ч. 3 ст. 221 КПК Грузії). Окрім цього, суд за місцем провадження досудового розслідування санкціонує проведення обшуку, виїмки (ч. 3 ст. 112 КПК Грузії), накладення арешту та вилучення відправлення, що здійснюється технічним засобом комунікації (ч. 4 ст. 112 КПК Грузії), перевірку законності проведення особистого обшуку, проведеного без ухвали суду (ч. 2 ст. 121 КПК Грузії), проведення огляду, що стосується приватної власності (ч. 2 ст. 125 КПК Грузії); надає дозвіл на вилучення інформації чи документа з комп'ютерної системи та засобів зберігання комп'ютерних даних (ч. 1 ст. 136 КПК Грузії), збір даних інтернет-трафіку у режимі реального часу (ч. 1 ст. 137 КПК Грузії); збір змістових даних, пов'язаних з комунікаціями за допомогою комп'ютерної системи (ч. 1 ст. 138 КПК Грузії); дозволяє примусове одержання зразків для експертного дослідження (ч. 1 ст. 147 КПК Грузії); накладає арешт на майно (ч. 1 ст. 151 КПК Грузії); відсторонює обвинуваченого від посади (роботи) (ч. 1 ст. 160 КПК Грузії); призначає дію паспорта, проїзного документа громадянина Грузії, який є обвинуваченим, для запобігання виїзду за кордон (ч. 1 ст. 164 КПК Грузії). Слід також підкреслити, що апеляційні скарги на судові рішення під час досудового розслідування розглядаються одноособово суддею слідчої колегії Апеляційного суду (ч. 4 ст. 22 КПК Грузії) [13]. У літературі наголошується, що кримінальний процес у Грузії здійснюється на принципах рівноправності та змагальності сторін, тобто сторона у встановленню порядку «може заявити клопотання, одержати, вилучити за допомогою суду, надати та дослідити будь-який доказ, що стосується справи» [14, с. 16], хоча водночас відзначається, що сторона захисту не вправі клопотати про проведення таємних слідчих дій, обшуку та виїмки [14, с. 43].

Незважаючи на значне розширення меж судового контролю за КПК Грузії, дослідники критично ставляться до вилучення зі сфери судового контролю дискреційних повноважень прокурора щодо початку та припинення кримінального переслідування, у зв'язку з якими скарги можна подавати лише один раз прокурору вищого рівня, що, зокрема, «значно погіршує правове становище потерпілого» [15].

Інститут слідчих суддів існував також в Італії за Кримінально-процесуальним кодексом 1930 року (далі – КПК Італії 1930 року). Відзначається, що слідчий суддя наділявся широкими повноваженнями. Слідчий суддя на підставі рекомендації прокурора проводив розслідування з

метою встановлення істини. Слідчий суддя був наділений правами заслуховувати пояснення свідків та експертів, проводити обшуки, виїмки та слідчі експерименти, викликати та допитувати обвинуваченого. Усі здобуті під час розслідування докази оформлялися у слідче досьє, на підставі чого суддя, який розглядав справу по суті, виносив рішення [16, с. 1]. Натомість згідно Кримінально-процесуального кодексу Італії 1988 року запроваджено фігуру судді з попереднього слідства, який не провадить досудового розслідування, але покликаний гарантувати законність останнього та захистити гарантовані законом права підозрюваних від незаконного втручання органів державної влади. Будь-які обмеження особистої свободи, про які клопоче прокурор та будь-які заходи, наприклад, прослуховування телефонних розмов або інше перехоплення приватної інформації, що порушують право особи на недоторканність приватного життя, потребують надання дозволу суддею з попереднього слідства [17, с. 14].

Водночас слід зауважити, що суддя з попереднього слідства, окрім функції судового контролю за досудовим розслідуванням, також здійснював попередній розгляд справи. Враховуючи, що суддя з попереднього розслідування поєднував ці дві функції, його рішення під час попереднього розгляду справи могли втратити об'єктивність через інформацію, якою він володів ще до початку попереднього розгляду. Тому у 1998 році в Італії було запроваджено ще одного суб'єкта – суддю з попереднього розгляду, тоді як контроль за досудовим розслідуванням і надалі здійснювався суддею з попереднього слідства [17, с. 14].

Схожим до слідчого судді за КПК Італії 1930 року є слідчий суддя, який діє за Кримінальним-процесуальним кодексом Греції. Слідчий суддя здійснює розслідування у справах про тяжкі злочини на підставі наказу прокурора, що може виноситися після закінчення попереднього дізнання. Метою розслідування є зібрання усіх доказів, необхідних для вирішення судовою радою суду першої або апеляційної інстанції (залежно від ступеня тяжкості вчиненого злочину) питання про те, чи необхідно проводити щодо підсудного судовий розгляд по суті.

Слідчий суддя зобов'язаний провадити розслідування щодо самої події та встановити усіх її учасників. А тому його уповноважено допитувати свідків, оглядати приміщення, залучати експертів, застосовувати досудове ув'язнення тощо [18]. Слідчий суддя також може застосувати до обвинуваченого запобіжні заходи або покласти на нього певні обов'язки (йдеться, наприклад, про застосування застави, поруки, покладення обов'язку щодня з'являтися до відділу поліції для реєстрації або про заборону залишатися у певних місцях або покидати їх). Але у цих випадках слідчий суддя діє за погодженням із прокурором. Під час розслідування усі зусилля спрямовані на встановлення істини. Розслідування орієнтоване на встановлення не лише обвинувальних доказів, але й тих, що виправдовують обвинуваченого. Окрім цього, під час розслідування повинні бути зібрані усі дані, що стосуються його особи та можуть вплинути на процес ухвалення вироку [19]. Після закінчення розслідування слідчим суддею матеріали справи передаються прокурору, який вже звертається до відповідної судової ради з мотивованою рекомендацією передати справу для судового розгляду по суті чи виправдати підсудного [18]. Незважаючи на те, що досудове розслідування у Греції є радше інквізиційним, оскільки владні суб'єкти, які здійснюють досудове розслідування, у більшості випадків наділені ініціативою збирання доказів та проведення інших необхідних заходів. Дослідниками воно характеризується як змішане, оскільки обвинувачений та цивільний позивач можуть впливати на хід провадження шляхом подання заяв, доказів, апеляцій на рішення слідчого судді або прокурора [19].

Інститут слідчих суддів функціонує також і в Іспанії. У деяких юрисдикціях відповідальними за розслідування

є прокурори або представники судової влади – слідчі судді. Під час розслідування слідчі працюють під керівництвом та згідно вказівок прокурора та/або слідчого судді. Незалежно від побудови системи досудового розслідування у окремій юрисдикції, основним завданням є встановлення особи, яка вчинила злочинне діяння, та збирання достатньої сукупності доказів для засудження цієї особи [20, с. 51]. Слідчий суддя відповідає за встановлення обставин злочину, осіб, які його вчинили, а також інших обставин, що стосуються вчиненого злочину. Слідчий суддя користується допомогою судової поліції (яка є структурною частиною національної поліції, закріпленою за слідчим суддею). Прокурор, захисник можуть клопотати перед слідчим суддею про перевірку певних версій під час здійснення досудового розслідування. На основі зібраних доказів прокурор складає обвинувачення та надсилає справу щодо обвинуваченого до суду. За загальним правилом, захисник має право на ознайомлення з матеріалами досудового розслідування, проте слідчий суддя може заборонити доступ до них, якщо розслідування містить таємницю, наприклад, пов'язану з питанням державної безпеки [20, с. 51]. Варто зауважити, що науковці критикують можливість проведення таємного досудового розслідування, оскільки у цьому разі нівелюються права сторони захисту, що свідчить про інквізиційний характер досудового провадження [21, с. 2, 3].

Слідчий суддя наділений повноваженнями допитувати свідків, давати вказівку про збирання інформації щодо попередніх судимостей обвинуваченого, застосовувати запобіжні заходи та за клопотанням прокурора давати дозвіл на проведення заходів безпеки, що обмежують основоположні

права особи, а саме: втручання у спілкування, проведення обшуку та виїмки тощо. Слідчий суддя відповідальний за рішення про завершення розслідування [20, с. 72].

Проведене дослідження є актуальним з точки зору вивчення правової регламентації інституту судового контролю за досудовим розслідуванням у зарубіжних державах. Звичайно, що у межах статті досліджено процесуальне законодавство порівняно невеликої кількості держав, проте є підстави за процесуальним призначенням інституту судового контролю за досудовим розслідуванням умовно поділити моделі судового контролю на два типи. До першого типу належать моделі, в межах яких носій судової влади фактично наділений функціями, властивими слідчому, прокурору та провадить слідчі (розшукові) дії, даючи при цьому дозвіл на проведення заходів, що обмежують конституційні права особи, а у подальшому може впливати на визначення моменту закінчення досудового розслідування та перспективи кримінального провадження. Другий тип – становлять моделі, за якими суб'єкт судового контролю самостійно досудового розслідування не провадить (за винятком окремих слідчих (розшукових) дій, необхідність проведення яких зумовлена загрозою втрати доказів та метою забезпечення їх допустимості), діє, як правило, на підставі волевиявлення інших суб'єктів провадження, вирішує питання, пов'язані лише із дотриманням прав суб'єктів досудового розслідування, та не чинить вирішального впливу на хід досудового розслідування та можливість його переходу на наступні стадії кримінального судочинства. Слід відзначити, що саме до другого типу належить модель судового контролю, втілена у КПК України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко І. Й. Історія правового регулювання цивільних, кримінальних та процесуальних відносин в Україні (IX–XX ст.): навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І. Й. Бойко. – Львів: Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 904 с.
2. Міщенко С. М. Слідчий суддя як суб'єкт реалізації судового контролю під час здійснення досудового розслідування: окремі аспекти / С. М. Міщенко // Часопис цивільного і кримінального судочинства. – 2012. – № 6 (9). – С. 88–96.
3. Фойницький І. Я. Курс уголовного судопроизводства: в 2 т. / І. Я. Фойницький. – Санкт-Петербург: Издательство «Альфа», 1996. – Т. 1. – 552 с.
4. Lise Reuss Muff. The Investigating Judges within the ECCC: Beneficial or a bureaucratic burden? / Reuss Muff Lise. – University of Copenhagen, Faculty of Law, 2012. – 43 p. [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.dccc.com/Abouts/Intern/The_Investigating_Judges_within_the_ECCC_Beneficial_or_a_Bureaucratic_Burden--Lise_Muff.pdf.
5. Муратова Н. Г. Система судебного контроля в уголовном судопроизводстве: вопросы теории, законодательного регулирования и практики / Н. Г. Муратова. – Казань: Казанский государственный университет им. В. И. Ульянова-Ленина, 2004. – 346 с.
6. Филимонов Б. А. Основы уголовного процесса Германии / Б. А. Филимонов. – М.: Изд-во МГУ, 1994. – 104 с.
7. Самарын В. І. Кримінальний процес Федеративної Республіки Німеччина: папярэдняе расследаванне і папярэдняе разгляд справы судом / В. І. Самарын. – 16 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.law.bsu.by/pub/11/samaryn_3_3.pdf.
8. The German Code of Criminal Procedure [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stpo/englisch_stpo.html.
9. Головненков П. Уголовно-процессуальный кодекс Федеративной Республики Германия – Strafprozessordnung (StPO): научно-практический комментарий и перевод текста закона / П. Головненков, Н. Спица. – Потсдам, 2012. – 406 с.
10. Судді Верховного Суду України ознайомилися з практикою застосування в Німеччині Конвенції про захист прав людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/0/F671704742F70FA8C2257A330027D642?opendocument>.
11. Traest P. Judicial Control on the Gathering and Reliability of Technical Evidence in a Continental Criminal Justice System / P. Traest. – 13 p. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.isrcl.org/Papers/Traest.pdf>.
12. Стойко Н. Г. Уголовный процесс Англии и Уэльса, Бельгии и Дании: сравнительно-правовой аспект / Н. Г. Стойко, А. С. Шагинян. – Красноярск, 1997. – 82 с.
13. Уголовно-процессуальный кодекс Грузии: Закон Грузии от 09 октября 2009 года [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/_09_10_2009.pdf.
14. Путеводитель по новому Уголовно-процессуальному кодексу Грузии [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.legalaid.ge/cms/site_images/UNDP%20brochures/rus/CPC_RUS.pdf.
15. Мепаришвили Г. Новый Уголовно-процессуальный кодекс Грузии: реформа или контрреформа? / Г. Мепаришвили, И. Чхеидзе [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ru.saqinform.ge/index.php?option=com_content&view=article&id=1388:2010-11-17-08-20-56&catid=37:interviu1&Itemid=396#axzz3bBatqP00.
16. Illuminati G. The Frustrated Turn to Adversarial Procedure in Italy (Italian Criminal Procedure Code of 1988) / G. Illuminati [Electronic resource]. – Mode of access: http://openscholarship.wustl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1214&context=law_globalstudies.
17. Changsheng L. Adversary System Experiment in Continental Europe: Several Lessons from the Italian Experience / L. Changsheng [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.ccsenet.org/journal/index.php/jpl/article/viewFile/672/649>.
18. Anagnostopoulos I. Procedure Before Criminal Courts / I. Anagnostopoulos, J. Zapanti [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.greeklawdigest.gr/topics/judicial-system/item/16-procedure-before-criminal-courts>.
19. Spinellis D. The Criminal Justice System of Greece / D. Spinellis [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www-rohan.sdsu.edu/faculty/rwinslow/links/HEUNI99.htm>.
20. Salinas C. The Spanish Criminal Process / C. Salinas [Electronic resource]. – Mode of access: https://rua.ua.es/dspace/bitstream/10045/34555/2/Materiales_docentes_en_Ingles.pdf.
21. Lopez-Muñoz Y Larraz G. The Spanish «Jurassic» Criminal Procedure Law / G. Lopez-Muñoz Y Larraz [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.ecba.org/extdocserv/conferencias/madrid2009/LopezMunozRecentdev_Spain.pdf.